

DEČEK IZ SIROTIŠNICE

POVEST



ARNOST-ADAMIC

»Zakaj bi pa rada proč, ali vama ni prijetno tu?«

Smrkaje je odgovarjal Tonek: »O, je že lepo, zunaj bi pa pobirala kostanj.«

»Samo radi tega?«

»O ne,« je popravil Bine, »midva bi šla zaradi sveta.«

»Torej svet bi rada videla.«

Vneto sta pokimala. Prednica se je zresnila.

»Ali vesta, kaj je svet?«

»Še ne, ravno zato.«

»Torej, v božjem imenu! Naj bo, poslušajta! Jutri vaju nekdo obišče, morda se bo dalo kaj ukreniti radi vajinega 'sveta'. Le pojdita sedaj!«

Ko sta odšla, je stopila k oknu in ju opazovala, kako sta zamišljeno krenila zopet v smreke. Potem je pokleknila k razpeli in se zastopila v molitev. Prosila je boga blagoslova za dva radovedna neugnanca. Pri tem so se prednici misli zgubile na pota, ki jih je kot srečna deklica hodila v davnih mladih letih. Poznala je trnjevo pot življenja, ki je čakala njena varovanca.

»Bog, čuvaj ju, da ne zabredeta na poti, ki si jima jo v svoji previdnosti namenil!« so šepetale njene ustnice...

Bine je vso noč tako nemirno spal, da ga je morala sestra čuvarica vedno iznova pogrinjati z odejo, ki jo je razbrcal. Tudi Tonek je hitro zaspal in sanjal. Najprej se mu je zazdelo, da je krokodil, da kobaca po Nilu v družbi sto in sto oklopnjakov. Tedaj je pritekel na breg s puško v roki Bine in pomeril nanj. Zakričal mu je: Nikar, saj sem jaz — Tonek. Oni je pa ustrelil, krogla se je v zraku večala in narasla v ogromno žogo. Sedaj ni bil več krokodil, pograbil je žogo in se začel žogati. Tedaj pa, o joj! se je žoga spremenila v strašno glavo, ki je po majhnih nogah tekala za njim. Ljudje so kričali: Cincin gre, bežimo, vse bo pobil! — Že ga je zgrabil za nogo. V smrtnem strahu je Tonek sunil in se zbudil. Desni palec na nogi ga je bolel v členkih, ker je bil zaradi hudih sanj treščil z njim v železno palico na koncu postelje. Skozi široka okna se je že kradla v spalnico motna jutrnja svetloba. Po ulicah je brila mrzla jesenska sapa, obetal se je čmeren jesenski dan. Tonek je vedno ob takih prilikah skril glavo

pod odejo in skušal zasanjati, a danes ni bilo mogoče. Preveč mu je rojilo po glavi. Odločiti se je imelo nekaj važnega. Del si je roki pod glavo, se zazrl v strop in sanjal o bodočnosti. Med tem je pa le vnovič zaspal, da sam ni vedel kdaj. Zdrznil se je šele, ko ga je čuvarica stresla.

»Kajpak, Tonek mora biti vedno zadnji. Hitro!« Dopoldanske ure so se vlekly v neskončnost. Otroci so se podili in kričali po dvorišču. Proti poldnevu so nenadoma utihnili. Pri ograji se je ustavil blesteč rumen avto. Izstopil je starejši gospod sivih brk in las ter ostro rezanega obraza. Za njim je skočil na cesto deček. Iz poslopja je pridrobela vratarica, spoštljivo pozdravila obisk in ga vodila v poslopje. Šofer je za gospodom in dečkom nesel dva velika v papir zavita zavoja.

Otroci so v malih gruclah ugibali o najnovejšem dogodku. Največji direndaj je bil tam, kjer sta se »masa« in Riko prepirala.

»To je minister za sirote«, je hotel vedeti debeluhar.

»Pa ni«, ga je dražil Riko.

»Kaj pa je?«

»Agent.«

»Ni!« Debeluhar je stisnil pesti, ugovora ni trpel.

»Pa je.« Riko je dosegel svoj namen; petinštirideset kilogramov špeha, mesa in kosti se je brez besede zagnalo za slokim izzivačem. Gruča se je brez glasovanja razdelila v ministre in agentove prištaše. Nastala je pravcata bitka, Bine in Tonek se je nista udeležila. Vesela slutnja ju je zaščegetala okolu srca, ko sta ugledala avto. Vprašujoče sta zrla na vrata.

»To je tisti obisk, kaj misliš, Tonek?« Pojavila se je sestra Teonila in zaklicala:

»Tonek, Bine, semkaj pridita!«

Bitka, ki se je bila z vsem ognjem prenesla k smrekam, je pri tem klicu pojenjala. To priliko je izrabil debeluhar, potegnil nebranjena Rika na tla, ter ga jel s pestjo po glavi prepričevati, da je njegova misel prava. Riko mu je pa nastavil okovani čevelj in mehki dečko je kresnil po žeblih ter začutil nad tem tako veselje, da je kričal kakor obseden. Na ta način je končala kratkočasna bitka.

V čakalnici sta zvedela, da ju je obiskal Ivo, ki sta ga bila rešila iz ujetništva. Nikakor se nista mogla znajti med kopico ljubeznivih besed, s katerimi sta ju obsipala hvaležna človeka. Ivo je privlekel iz žepa vrečico pisanega sladkorja ter jima ga natresel v roke. Šele ta je ogrel jezička. Tonek je na skrit migljaj sestre Teonile stopil h trgovcu.

»Gospod, veste, midva nimava nikakega zasluženja in hvala lepa za sladkor!«

»Je že prav, že prav, že vem. Kako bi pa bilo, če bi vidva ne ušla, kaj? Vidita, tako je moralo priti, vidva sta bila namenjena, da me s

svojim pogumom rešita težke izgube.« Pri tem se je ljubeče ozrl na svojega sinka. »Kaj ne, Ivček? Le pomeni se z njima.«

Vsi trije otroci so se kmalu znašli v prijateljskem razgovoru. Ivo je pripovedoval strmečima dečkoma, kako ga je v brlogu Cincin silil, da napiše pismo, s katerim je hotel izsiliti od očeta denar. Grozil mu je, on pa ni hotel pisati in je kričal, naj ga izpuste. Kako so ga rešili policaji, da je bil od strahu obolel in je moral delj časa ležati.

Dečka sta mu pripovedovala svoj doživljaj, se čudila lepi obleki, ki jo je nosil Ivo, in hotela vse zvedeti: kam da hodi v šolo, če hodi nabirat kostanj, kako je v avtu, ali imajo hišo pa dosti blaga.



Strgar je poklical: »Tonek in Bine — povejta mi sedaj, česa si najbolj želita!«

Oba sta se neodločno ozrla v prednico. »Govorita, otroka, ne bojta se!«

»Služit bi šla rada in po kostanj.«

»Oček, naj grem z njima po kostanj!«

»Dobro, popoldne se popeljemo z avtom v mestno okolico in če mi dovolite« — obrnil se je k prednici — »vzamem te tri kuščarčke s seboj. Radi službe je že poskrbljeno. Pripravita se ob tednu, pridem po vaju. Čestita sestra prednica vama bo izročila tudi novo obleko, obutev in perilo. Pozneje se bo že dobilo še kaj, če bosta pridna in vredna.«

Po teh besedah sta se dečka hitro morala posloviti. Z Ivom sta jo udrla na dvorišče, kjer so postali predmet splošnega občudovanja: Ivo se je namreč baš tako znal mancati, kakor kdo izmed njih, sploh so

opazali, da ni prav nikake razlike med njim in ostalimi. Še večje navdušenje se jih je lotilo, in kadar je nanesla prilika, so krepko udrihali po njegovem hrbtu. Ker ni bilo nobenega zapika, je bil revček skoro vedno na dirki in srčkani obrazek vrhu nesrečnega hrbta se je kmalu začel kremžiti. K sreči sta prišla Strgar in prednica ter preprečila nadaljnje prelivanje solz. Trgovec se je poslovil od obeh dečkov, Ivo je izzivalno pogledal svoje mučilce, nato pa prijazno in zadosti glasno zaklical: »Tonek in Bine, kmalu po kosilu pridem z avtom po vaju. Zdraval«

(Dalje prihodnjič.)

KAJ JE POVEDAL BOTER MATJAŽ

OSKAR HUDALES

6. V azijskih Benetkah

Kadar pri nas sveti Matija led razbija, je navadno povodenj. Bližnja reka prestopi bregove in v nekaj urah je vsa vas pod vodo. Naš vrt visi proti sredini in ko se ta kotanja napolni z vodo, imamo kar pri hiši lično jezerce. Ob neki taki priliki sva s Frančkom prišla na srečno misel, da si narediva splav. Kaj hitro je bil gotov. V drvarnici sva našla nekaj kratkih desk in jih na hitro roko zbila v »ladjico«. Ker obeh ni držala, se je zdaj ta, zdaj oni prepeljeval po »morju«. Da sva se pri tem važnem opravilu tudi kolikor-toliko zmočila in da naju je tudi zeblo, je razumljivo. A kaj sva se menila za to!

»To je pa zares videti kakor v Benetkah ali v Bangkoku!« sva začula sem od plota. Boter Matjaž, obut v visoke škornje, jo je mahal k našim v vas.

»Kako je videti?« sva vprašala potem, ko sva pozdravila. (Mislim, da nisva pozabila na to).

»Kakor v Benetkah,« je ponovil boter, »in v Bangkoku. Saj menda vesta, kje je to.«

»Benetke že, toda... kako ste že rekli?«

»Bangkok. Že vidim, da je to ena izmed slabih strani v vajinem zemljepisu. V hišo pojdiva, da vama povem.«

Prišedši v toplo sobo, smo poiskali atlas in boter je povedal to-le:

»Da so Benetke zgrajene na morju, to že vesta. Na podoben način se nahaja na vodi tudi mnogo hiš na veletoku Menam, ki teče skozi Bangkok, glavno mesto države Siam v Aziji. Zato pravijo temu mestu tudi azijske Benetke. Nekoč smo se z našo ladjo mudili nekaj dni v Bangkoku, zato nisem hotel zamuditi prilike, da bi si ogledal posebnosti tega mesta. Najel sem si čoln z visoko zavihano krmo in spretni veslač me je kmalu zapeljal med nepopisni vrvež, ki vlada na Menamu. Kar osupnil sem.

Na obeh bregovih veletoka se dvigajo nešteti pozlačeni stolpiči pravljičnih palač, pod njimi v reki pa so zasidrane plavajoče hišice, večinoma same prodajalnice. Zgrajene so v značilnem siamskem slogu z ukrivljenimi strehami. V njih imajo siamski in kitajski trgovci razloženo svojo robo. Pred